

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/91/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6917010067
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alojz Palaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6917010067.1

Uznesenie

Krajský súd Banská Bystrica, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alojza Palaja a sudcov JUDr. Jozefa Ryanta a JUDr. Slavojka Sendeckého, na neverejnom zasadnutí dňa 23. augusta 2017, prejednal odvolanie okresného prokurátora, proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota z 11.05.2017 sp.zn. 2T/20/2017 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. z r u š u j e rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.
Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uznal obžalovaného W. P. za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že od presne nezistenej doby od roku 2010 do 11.00 h dňa 21.09.2016 v rodinnom dome č. XX v I. sa svojej manželke Z. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. č. XX, opakovane vyhrážal ťažkou ujmu na zdraví, niekedy ju ťahal za vlasy, kopal ju do celého tela, nožom poškodenú porezal pod ľavým kolenom a opakovane sa jej vyhrážal s nožom v ruke zabitím, dňa 21.09.2016 v doobedňajších hodinách v uvedenom rodinnom dome začal kričať na poškodenú, udrel ju päšťou do tváre, pričom spadla na zem, kde ju opakovane kopal do tela, následne jej priložil ku hlave nôž a povedal jej, že ju zabije a podreže krk, po čom ona v obave ušla z domu, konaním ktorým spôsobil Z. P. podvrtnutie krčnej chrčtice ľahšieho stupňa, pomliaždenie ľavej polovice hrudníka, viac vzadu bez poškodenia hlbších štruktúr, pomliaždenie prvého kolena bez poškodenia hlbších štruktúr s dobou liečby 10 dní a sťažením obvyklého spôsobu života po dobu 7 dní.

Následne po takto uznanej vine rozhodol podľa § 44 Tr. zák. o upustení od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na trest, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota z 08.12.2016 sp.zn. 3T/118/2016 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica z 22.03.2017 sp.zn. 4To/31/2017, kde bol odsúdený pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov a pre výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie okresný prokurátor v zákonnej lehote, a to v neprospech obžalovaného vo všetkých jeho častiach, teda výroku o vine i treste, pretože napadnutý rozsudok nepovažuje za zákonný. V dôvodoch odvolania poukazuje na obžalobu a vykonané dokazovanie v predmetnej veci v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, kde pôvodne konanie obžalovaného bolo kvalifikované ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s použitím § 138 písm. b) Tr. zák., z ktorej skutkovej vety bolo vypustené konštatovanie o fyzickom utrpení poškodenej, inak v podstate prevzatým správaním sa obžalovaného v zmysle výrokovvej časti rozsudku, kde tiež konštatuje spôsobenie ujmy na zdraví u poškodenej spojené s liečením na 10 dní a sťažením obvyklého spôsobu života po dobu siedmich dní. Napriek tomu však súd prvého stupňa kvalifikoval konanie odlišne bez toho, aby sa vysporiadal dôsledne s dôkaznou situáciou a primerane skutkovým záverom aj konanie obžalovaného kvalifikoval. Poukazuje pritom na výpovede poškodenej Z. P., ktoré sú potvrdené lekárskou správou a výpovedami svedkov Q. P., ako aj rodinných

príslušníkov Z. P., J. P., P. P., A. C.. Súd prvého stupňa bez bližšieho hodnotenia výpovedí svedkov a hlavne poškodenej a obžalovaného a v ich vzájomných súvislostiach dospel k záveru, že nikto okrem poškodenej nepotvrdoval, že by sa obžalovaný mal správať tak, ako to uvádzala poškodená a tiež podľa jeho zistenia znaleckým dokazovaním nebolo preukázané, že obžalovaný svojím konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu v zmysle obžaloby. Súd prvého stupňa upravil skutkovú vetu len tak, že sa obžalovaný vyhrážal poškodenej smrťou a ťažkou ujmom na zdraví, ktoré mohlo vzbudiť dôvodnú obavu pre uskutočnenie svojich vyhrážok, ale nenaplnil skutkovú podstatu zločinu v zmysle obžaloby.

Takéto konštatovanie je podľa okresného prokurátora v rozpore so zásadami povinnosti súdu hodnotiť dôkazy jednotlivo i v ich súhrne a nesprávne hodnotenie dôkazov malo za následok nezákonný rozsudok. Poukázal pritom na výpoveď poškodenej Z. P. v prípravnom konaní za prítomnosti obhajcu obžalovaného, kde bola splnená podmienka kontradiktórnosti a usvedčovala obžalovaného zo spáchania predmetného skutku, hoci na hlavnom pojednávaní využila svoje právo a voči obžalovanému nevyviedala, mal vziať súd v úvahu pri všetkom rešpekte výpoveď z prípravného konania, kde podrobne a presvedčivo usvedčovala obžalovaného z hľadiska časového, ako aj spôsobu páchania trestnej činnosti vo vzťahu k nej. Je nesporné, že sa proti poškodenej správal protiprávne po dlhšiu dobu fyzickým a psychickým týraním, pritom ona sama uviedla, že nikdy takto nekonal v prítomnosti iných rodinných príslušníkov, ktorí by mohli dosvedčiť, že sa voči nej takýmto spôsobom správal. Vieryhodnosť takejto výpovede poškodenej nespochybňuje ani znalecký posudok znalkyne M. T. A., ktorá konštatovala, že poškodená nemá sklon ku konfabulácii, ani ku skresľovaniu výpovede a skutočností ňou zažitých, pričom potvrdila do určitej miery syndróm tyranej osoby s určitými výhradami. Súd nevenoval pozornosť ani dôkazným prostriedkom v trestnom spise Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 3T/118/2016, kde bol obžalovaný odsúdený za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., v ktorej veci vypovedala jeho manželka ako svedkyňa a v uvedenej veci na hlavnom pojednávaní zmenila výpoveď v neprospech obžalovaného a vypovedala, že ju obžalovaný bil a nútil ju k výpovedi v jeho prospech, pričom toto týranie už nevydržala a z domácnosti ušla. Nie je preto zrejmé, prečo by mali mať väčšiu váhu výpovede rodinných príslušníkov obžalovaného, ktorí neboli svedkami jednotlivých protiprávných konaní obžalovaného, ako výpoveď poškodenej, ktorá je v konečnom dôsledku objektivizovaná aj znaleckým posudkom. V tomto prípade došlo k jednostrannému hodnoteniu dôkazov v prospech obžalovaného, hoci k tomu nebol žiadny dôvod.

V ďalšom poukazuje na skutočnosť, že obžalovaný bol doposiaľ trikrát odsúdený Okresným súdom Rimavská Sobota vždy pre násilnú trestnú činnosť, a to ublíženie na zdraví, pričom u neho možno hovoriť už o špeciálnej recidíve, z čoho vyplýva, že má sklony k agresívnemu správaniu sa, čo len potvrdzuje pravdivosť výpovede poškodenej Z. P.. Znalec pri vyšetrení duševného stavu obžalovaného konštatoval, že je závislý od marihuany, a preto mu navrhuje ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou, čo tiež súd nebral v úvahu a obžalovanému toto ochranné liečenie neuložil. Obžalovaný teda mal byť uznaný za vinného podľa obžaloby zo zločinu týrania v zmysle § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. a mal mu byť uložený trest odňatia slobody v rozpätí sedem rokov až dvadsať rokov odňatia slobody. Pre nesprávny právny názor, závery súdu prvého stupňa bol obžalovanému ukladaný len mierny trest, hoci mu mal byť po uznaní viny podľa obžaloby ukladaný podstatne prísnejší trest a tiež ambulantné ochranné protitoxikomanické liečenie, na čo boli splnené zákonné podmienky, ale súd sa s nimi nevyporiadal.

Krajský súd na základe odvolania okresného prokurátora preskúmal v zmysle ust. § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť napadnutého rozsudku a konanie rozsudku predchádzajúce, s prihliadnutím i na chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané, a zistil, že odvolanie okresného prokurátora je dôvodné.

Je v zásade možné konštatovať, že v predmetnej veci boli vykonané základné dôkazy smerujúce k ustáleniu skutočného stavu veci, na druhej strane však musí dať odvolací súd za pravdu okresnému prokurátorovi, že zabezpečené dôkazy boli vyhodnotené v rozpore s ust. § 2 ods. 12 Tr. por., čo malo za následok nezákonnosť celého rozsudku, predovšetkým v skutkových záveroch, ale aj právnom posúdení predmetného skutku súdom prvého stupňa v rozpore s obžalobou, s ktorým rozdielnym v právnom posúdení sa súd prvého stupňa vysporiadal len povrchno, v rozpore s citovaným ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. pri hodnotení dôkazov a rozhodovaní a následne aj v rozpore s ust. § 168 ods. 1 Tr. por. pri odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku, ktorý je z tohto pohľadu a náležitostí tohto ustanovenia v príkrom rozpore, nemá jeho základné náležitosti, z tohto pohľadu je nepreskúmateľný až zmätočný. Podľa § 2 ods. 12 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 168 ods. 1 Tr. por., ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Je teda nesporné, že súd prvého stupňa sa dôsledne alebo len okrajovo riadil citovanými ustanoveniami Trestného poriadku, takýto stav je nenapraviteľný odvolacím súdom a z tohto dôvodu potom odvolací súd nemohol napraviť pochybenie súdu prvého stupňa, pretože by nahrádzal práva a povinnosti súdu prvého stupňa, vyplývajúce z konania a rozhodovania, ako aj vyhotovenia rozhodnutia v písomnej forme. Z pohľadu dôkaznej situácie odvolací súd musí konštatovať, že zmätočne postupoval súd prvého stupňa pokiaľ upravil skutkovú vetu a skutkové zistenia oproti obžalobe, hoci dôkazná situácia sa v prospech obžalovaného zásadným spôsobom nezmenila. Súd prvého stupňa postupoval v podstate tak, že sa mu zdala zrejme príliš prísna právna kvalifikácia podľa obžaloby, rovnako aj hroziaci trest za takýto skutok a zločin, preto upravil právne posúdenie skutku podľa podstatne miernejšieho ustanovenia Trestného zákona ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1,2 písm. b) Tr. zák. a prispôbil tomu skutkové závery, hoci mal konať presne naopak. Z napadnutého rozsudku v písomnom odôvodnení nie je inak možné konštatovať alebo zistiť iný dôvod pre takýto nezákonný postup, pretože pri nezmenenej dôkaznej situácii oproti prípravnému konaniu, kde obžaloba vychádzal skutočne zo správneho hodnotenia dôkazov v súlade s ust. § 2 ods. 12 Tr. por. pri skutkových i právnych záveroch posúdenia konania obžalovaného, súd prvého stupňa nevysvetlil v podstate ani len okrajovo, prečo neveril výpovediam poškodenej, uveril výpovediam obžalovaného, resp. uveril výpovediam svedkov, ktorí sú príbuzní obžalovanému, hoci sama poškodená na druhej strane hovorí, že obžalovaný bol natoľko opatrný, aby konal pri neprítomnosti svedkov spôsobom popisovaným poškodenou v prípravnom konaní voči nej. Treba zdôrazniť, že vieryhodnosť svedkyne je objektivizovaná jednak lekárskymi správami, ktoré súd prvého stupňa spochybňuje, hoci nemá na to dôvod, pokiaľ by hodnotil lekársku správu o zraneniach poškodenej po poslednom skutku v súlade s ust. § 2 ods. 12 Tr. por. aj v súvislosti s ostatnými dôkazmi, hlavne výpoveďou poškodenej, prípadne by doplnil dokazovanie o objektivizovanie tohto dôkazu iným spôsobom, napríklad znaleckým dokazovaním. Napriek tomu však prevzal zistenie podľa lekárskej správy, že poškodená utrpela zranenia, na ktoré bola liečená 10 dní a so sťažiením obvyklého spôsobu života po dobu 70 dní, čo by zodpovedalo samotnému takémuto konaniu obžalovaného, prečinu ublíženia na zdraví, keď kvalifikácia skutku prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1,2 písm. b) Tr. zák. toto konanie vôbec nepokrýva.

Naproti tomu súd prvého stupňa pri tak závažnom konaní a následkoch trestnej činnosti ešte aj upustil od potrestania obžalovaného za predmetný skutok tým, že podľa § 44 Tr. zák. upustil od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na citované odsúdenie na trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov so zaradením pre výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Možno súhlasiť s názorom okresného prokurátora, že v podstate nevysvetliteľne opomenul aj takéto posúdenie obžalovaného s prihliadnutím na predchádzajúce potrestania za násilnú trestnú činnosť, jeho sklony k páchaniu násilnej trestnej činnosti, ktoré svedčia v neprospech obžalovaného aj z pohľadu vieryhodnosti a rozhodne aj z pohľadu rozhodovania o druhu a výmere trestu, hodnotenia predchádzajúceho spôsobu života obžalovaného, ako aj osoby obžalovaného a možnosti jeho nápravy.

Preto bude povinnosťou súdu prvého stupňa prehodnotiť dôkaznú situáciu v súlade s ust. § 2 ods. 12 Tr. por., prípadne podľa vlastnej úvahy pre potreby zákonného hodnotenia dôkazov a ustálenia skutkového stavu doplniť aj dokazovanie v zmysle takýchto jeho úvah a názorov podľa § 2 ods. 10 Tr. por. a následne zákonným spôsobom vyhodnotiť dôkazy jednotlivito i v ich súhrne podľa § 2 ods. 12 Tr. por. a dôsledne aplikovať vo výrokovej časti rozsudku ako aj dôvodovej časti písomného vyhotovenia rozsudku s náležitosťami ust. § 168 ods. 1 Tr. por., aby bol rozsudok preskúmateľný a aby sa nielen odvolací súd, ale aj ostatné procesné strany a osoby, ktorých sa rozsudok dotýka, mali možnosť sa dozvedieť, na základe akých dôkazov a úvah o nich sa súd prvého stupňa dopracoval k jednotlivým výrokom svojho rozhodnutia. Bez takýchto náležitostí je potom rozsudok nezákonný a neudržateľný odvolacím súdom. Takéto dôvody a úvahy o nich, resp. o dôkazoch, viedli odvolací súd k záveru v zmysle výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.